

Stikstofakkoord van 10 maart 2023

**BOEREN
BOND**

Een PAS-akkoord

Wat nu?

Rit is niet gereden

- 10/03/2023 : Akkoord binnen Vlaamse Regering over PAS (plan)
- Politiek akkoord (conceptnota, programma, politieke afspraken)
- 2 cruciale knelpunten zouden zijn opgelost vanaf 01/01/2025
 - Gelijkschakelen van vergunbaarheidsdrempels tussen landbouw en industrie: schrappen van de variabele onvergunbaarheidsdrempel voor landbouw
 - Extern salderen (emissieruimte overnemen van een andere landbouwer onder bepaalde voorwaarden)
- Uitwerking moet worden opgestart

Vooraleer het beleid kan worden uitgerold

- MER en PB: extern salderen, onvergunningbarheidsdrempel
- Voorstel van decreet 'decretale verlenging'
- Ministeriële omzendbrief (tussentijds kader vergunningverlening)
- Stikstofdecreet met diverse aspecten
 - Ontwerp van decreet
 - Procedure via Vlaamse regering en parlement
 - Advies Raad van State
 - ...
- Uitvoeringsbesluiten, waaronder aanpassen Vlarem
- Aanpassing inrichtingsnota's (flankerend beleid)
- Aanpassing VLIF

Nog veel onduidelijkheden

- PAS-akkoord = politieke tekst
 - Niet duidelijk welke de concrete impact is op individueel bedrijfsniveau
 - Nog heel veel vragen en onduidelijkheden die moeten worden uitgeklaard
 - Alle vragen en onduidelijkheden worden in kaart gebracht
- Mogelijks pas volledige duidelijkheid bij opmaak van regelgevende teksten

“Hoe graag we ook willen, op basis van dit politiek akkoord, kunnen we geen rechtszeker advies geven.”

Vragen kunnen gesteld worden via de Q&A of V&A, ze worden niet onmiddellijk beantwoord, volgende week wordt de Q&A op de website geplaatst

Verbeteringen en perspectief

2

KDW niet in het decreet

Het behalen van de KDW wordt niet als beleidsdoelstelling opgenomen in de regelgeving.

Enkel in MvT : vermelding van PAS-doelstelling 2030 (“Tegen 2030 dient gemiddelde overschrijding van de KDW voor elke SBZ-H met 50% gereduceerd zijn t.o.v. 2015”)

In Stikstofdecreet worden enkel reductiemaatregelen opgenomen.

KDW blijft wel rol spelen in vergunningverlening (vb. bij berekening van impactscore)

Nieuwe technieken en maatregelen in zicht

Versnelling hoger op vlak van nieuwe technieken en maatregelen (ER-lijst) :

- Minister kan - na positief advies van AT/WeComV- enkel weigeren mits gemotiveerde uitzondering
- Minister bekrachtigt binnen een zo kort mogelijke termijn
- Intensieve samenwerking met NL en WUR (fast lane behandeling voor in NL onderbouwde en erkende technieken)
- Kader voor een proefvergunning
- Evaluatie in 2026: Zijn er voldoende technieken en maatregelen erkend werden door WeComV

! WeComV is recentelijk samengesteld en werking is opgestart

! Financiële steun vanuit Boerenbond : Jaarlijks 200.000 € aan ILVO + 2.000.000 € in totaal (innovatiesteun via oproep voor bedrijven voor het onderzoeken en ontwikkelen van nieuwe PAS-oplossingen)

Aanvullend woonrecht

“Aanvullend woonrecht”

- voor stoppende landbouwers waarbij geen vergunning voor functiewijziging moet worden bekomen (o.m. voor piekbelasters, opkoopregeling varkens, donker oranje bedrijven, THV, ...)
- Geldt voor afstammelingen en aangenomen kinderen
- Vervalt bij vervreemding aan derden
- Geen afbreuk aan bestaande regelgeving zonevremde basisrechten en vergunningverlening zonevremde functiewijziging

Uitbreiding flankerend beleid oranje bedrijven

- naar alle bedrijven met IS > 5% (V-PAS : > 20%: donker oranje bedrijven)
- vrijwillige stopzetting van emissies (niet verplicht)
- éénmalige oproep in 2023 (rangschikking volgens IS, hoogste IS = eerst geselecteerd)
- wie in 2023 intekent kan nog 3 jaar verder exploiteren
- verhoogde vergoeding voor wie sneller stopt

VLIF

Verhoging van VLIF-steun voor AEA-stallen en investeringen uit de PAS-lijst:

40%

65% voor jongeren

Politieke afspraak met perspectief

Politieke afspraak over “extern salderen” en “schrappen onvergunningbarheidsdrempel” voor landbouw” vanaf 1/1/2025

Pas na plan-MER en gunstige passende beoordeling

**Welke zijn de knelpunten
en onduidelijkheden ?**

3

Generieke emissiereductie

Wat zijn generieke reductiemaatregelen?

- Reductiemaatregelen die élk bedrijf zal moeten toepassen (ongeacht vergunningstoestand)
- Reductiemaatregelen (op bedrijfsniveau) of reductiedoelstellingen (op deelsectorniveau) die worden doorvertaald naar bedrijfsniveau
- Verankerd in de sectorale regelgeving (Vlarem)
- Verplichte toepassing tegen 2030
- Voor de verschillende deelsectoren (varkens en pluimvee/melkvee/vleesvee/mestkalveren)
- Maatregelen vloeien voort uit het G-8 scenario (= gemodelleerde scenario om de PAS-doelstelling 2030 te bereiken)

→ **Nog heel veel onduidelijkheden en vragen bij de concrete doorvertaling naar bedrijfssituaties**

Varkens en pluimvee

Elk bedrijf tegen 2030: niet-AEA stal -60%, AEA stal 0% emissiereductie.
Zware doelstelling

Opgelet! PAS-akkoord gecombineerd met sectorale wetgeving zorgt er voor dat na 2030 geen varkens gehouden kunnen worden in niet-AEA-stallen

Geen sectorale doelstelling waardoor reducties van stoppers (opkoopregeling varkens, ...) niet ten voordele komen van doelstelling van de blijvers in de sector

Stallen die al AEA zijn van vóór of van na 2015 : geen bijkomende inspanningen (ongeacht reductiepercentage)

Tijdelijke vergunning tot 2030 voor niet-AEA-stallen mogelijk

Afbouw varkensstapel

Beslissing VR dd. 23/02/2022 om varkensstapel tegen 2030 met 30% te reduceren.

Hoe?

- Deels door PAS-maatregelen (piekbelasters, generieke bronmaatregelen en regeling donker oranje bedrijven)
- Deels door opkoopregeling varkens (2023)

Geen doorvertaling naar individuele doelstelling op bedrijfsniveau

Geen verankering in sectorale regelgeving

Onduidelijkheid: Opkoopregeling in combinatie met generieke maatregelen (o.m. voor gemengde bedrijven)

Melkvee, vleesvee en vleeskalveren

- Wél sectorale doelstellingen, geactualiseerd
 - -15 % voor melkvee ► -25%
 - -15% vleesvee ► 0%
 - -20% vleeskalveren ► -28%
- Doorvertaling naar bedrijfsniveau niet duidelijk
 - Tussentijdse inspanning tegen 2025 : 5% maatregel
 - = Elk bedrijf neemt een maatregel uit PAS-lijst met minimaal rendement van 5%
 - Reeds gedane inspanningen kunnen in mindering worden gebracht
- Tijdelijke vergunning mogelijk tot 2026 (zonder extra reducties) of tot 2030 (voor vergunning die afloopt vóór 2026 en mits 5% maatregel uiterlijk in 2025)

Melkvee, vleesvee en vleeskalveren

Evaluatie in 2026 :

- Begin 2026 dient de sector “halfweg” te zijn.

- Indien niet : restinspanning door bedrijven van deelsector door opkoop actieve NER (in eerste instantie vrijwillige opkoop)
- Bedrijven die reeds reducerende maatregelen hebben genomen ten belope van **15%/20%** worden hiervan vrijgesteld (te actualiseren op basis van cijfers 2021?)

Correctiemechanisme

Kleinschalige bedrijven (jaaremissie < 500 kg NH₃ én IS < 0,025%)

Biologische bedrijven met IS tussen 0,025 % en 1%

→ vrijgesteld van generieke maatregelen

Andere diercategorieën (geiten, schapen, paarden, ...)

→ Er wordt een PAS-lijst opgemaakt : éénmaal er technieken/maatregelen zijn erkend moeten deze worden toegepast.

Nieuw : PAS-maatregel op maat van grondgebonden circulaire veehouderijen met een maximaal gesloten stikstofhuishouding.

?

Vergunningverlening

Verschillende hypothesen vergunningverlening NH₃

1. Vergunningverlening zonder stijging van emissies
2. Vergunningverlening mét stijging van emissies tot 1/1/2025
3. Vergunningverlening mét stijging van emissies vanaf 1/1/2025 (politieke afspraak)

→ In 3 hypothesen impactscore (IS < 50%)

Vergunningverlening (NH₃) *zonder* stijging van emissies

- Verlenging van aflopende vergunningen + vergunningen die in overeenstemming zijn met of uitvoering geven aan generieke maatregelen (tijdelijke vergunningen tot 2026/2030 + voor onbepaalde duur)
- Individuele **passende beoordeling** vereist indien IS bedrijf **> 0,025 %** (*de minimis*)
- **Gunstige** passende beoordeling **mogelijk ongeacht impactscore** (< 50 % IS) indien:
 - de aangevraagde emissies zijn conform met toepassing van generieke maatregelen
 - geen stijging van deposities t.o.v. huidige vergunde toestand
- Intern salderen binnen het bedrijf zonder stijging van emissies en tussen bedrijfsonderdelen onderling mogelijk
- Decretale verlenging van vergunningen die aflopen in 2022 en 2023 tot 31/12/2024 (eenvoudige procedure)

Vergunningverlening (NH₃) *zonder* stijging van emissies

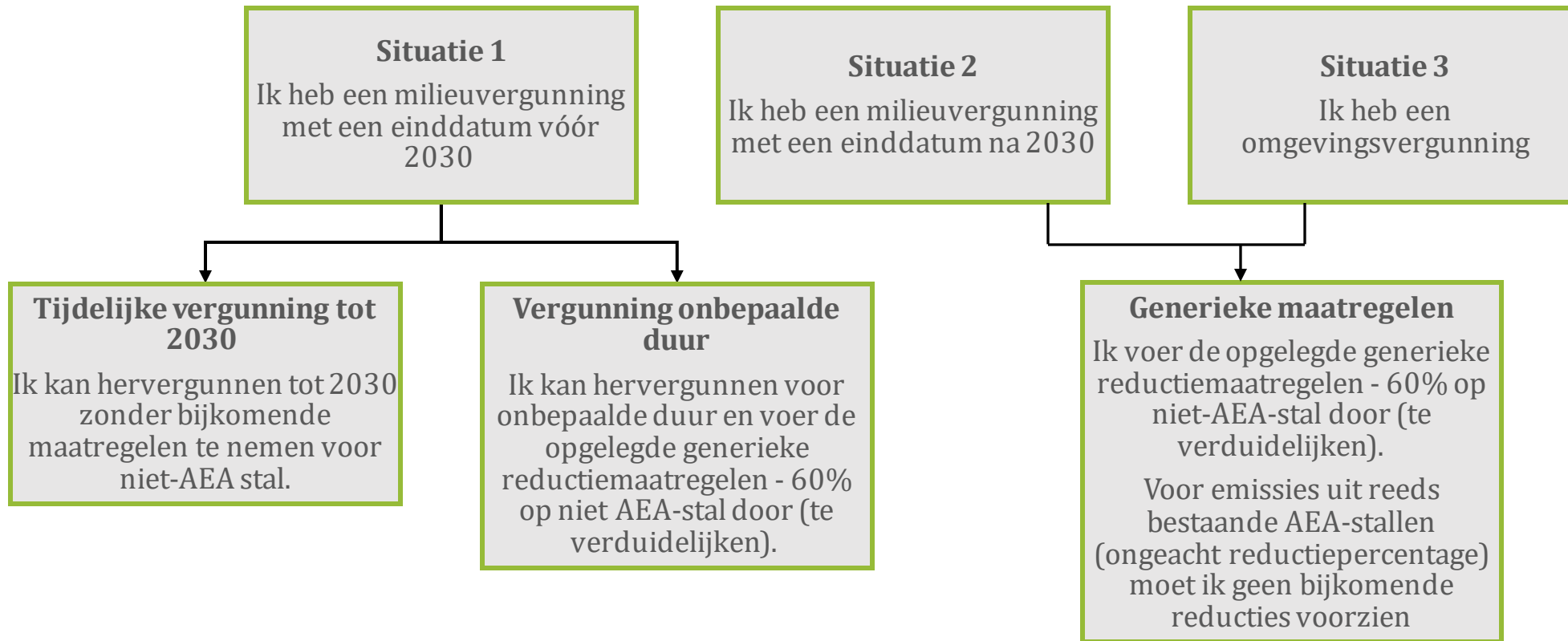
Voorbeeld 1 : vergunning loopt af in 2023, IS van 7% → decretale verlenging mogelijk tot einde 2023 (in tweede stap tot einde 2024), geen omgevingsvergunningsprocedure, eenvoudige melding

Voorbeeld 2 : rundveebedrijf, vergunning loopt af in 2024, IS van 11%, toepassing van 5% maatregel uiterlijk in 2025 → tijdelijke vergunning mogelijk tot 2030 via omgevingsvergunningsprocedure, passende beoordeling vereist maar ook mogelijk ongeacht IS

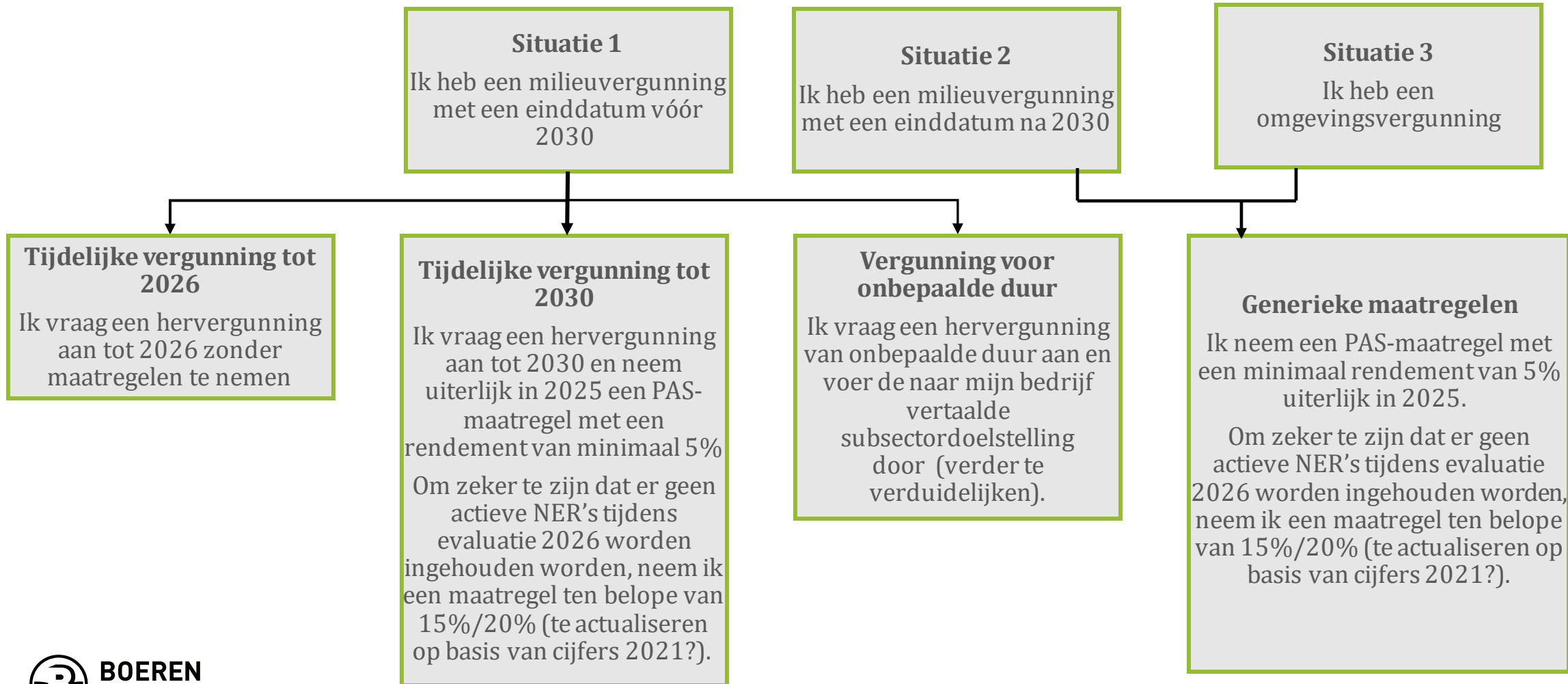
Voorbeeld 3 : varkensbedrijf, 1 AEA-stal en 2 niet-AEA stallen, IS van 23% → vergunning van onbepaalde duur mogelijk als voor 2 niet-AEA stallen emissiereductie van 60% worden gerealiseerd → beide niet-AEA stallen worden AEA gemaakt → omgevingsprocedure, passende beoordeling mogelijk ongeacht IS

Voorbeeld 4 : varkensbedrijf, niet-AEA-stallen worden vervangen door AEA-stallen met emissiereductie van 70% → 10% extra emissiereductie kan worden ingezet om meer dieren te houden (intern salderen)

Stroomschema varkens/pluimvee (< 50% IS)

Stroomschema melkvee/vleesvee/vleeskalveren (< 50% IS)

Vergunningverlening (NH₃) *met* stijging van emissies *tot* 1/1/2025

Benedendrempel : indien IS > 0,025 % ► passende beoordeling vereist

Bovendrempel : variabele onvergunningbaarheidsdrempel: 0,028 % (op basis van cijfers 2021)

0,028% kan stijgen tot **0,8%** tegen 2030 (realisatie G8)

→IS beneden de 0,025% : vergunning mogelijk zonder passende beoordeling

→IS tussen 0,025% en 0,028% (max 0,8%) : vergunning mogelijk mits passende beoordeling

→IS boven deze drempel: geen vergunning mogelijk, ook niet met een passende beoordeling

Vergunningverlening (NH₃) *met* stijging van emissies vanaf 1/1/2025

Benedendrempel : indien IS > 0,025 % ► passende beoordeling vereist ► BLIJFT

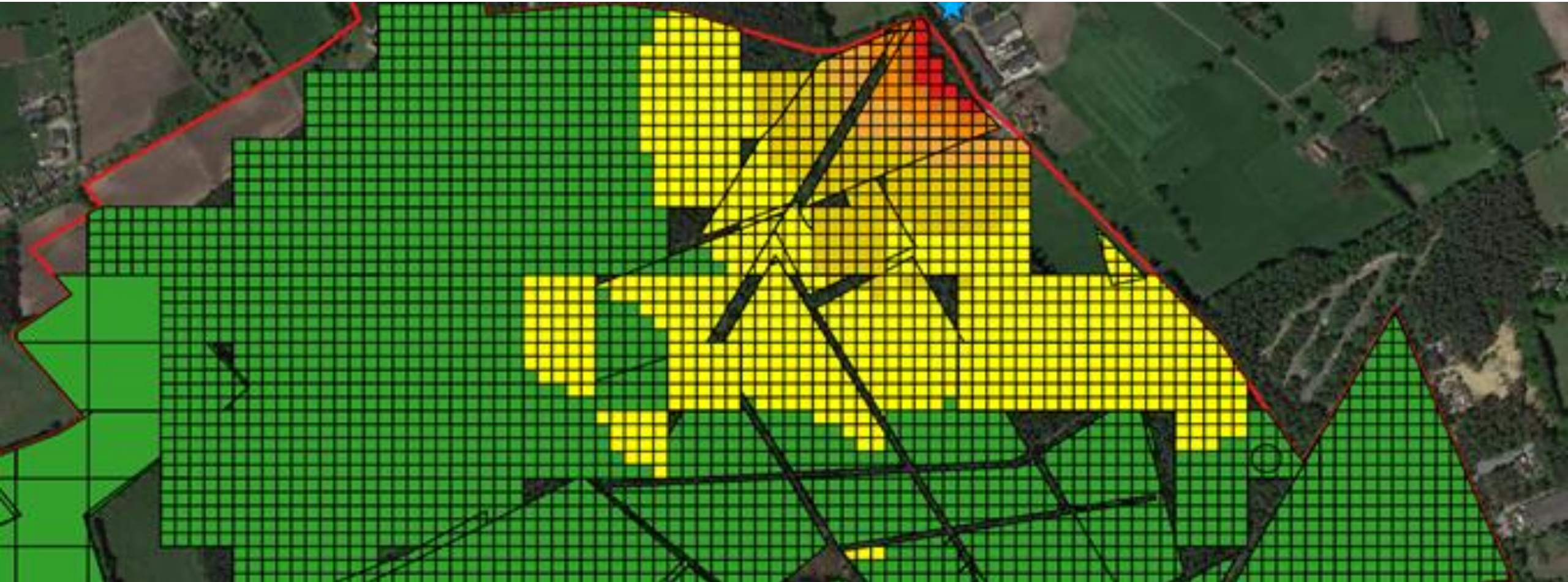
Bovendrempel : variabele onvergunningbaarheidsdrempel : ► WEG

Extern salderen (emissieruimte van ander landbouwbedrijf overnemen onder bepaalde voorwaarden)

Politieke afspraak

Na opmaak plan-MER en passende beoordeling

“Piekbelasters”

Piekbelasters

Geen gesloten lijst meer (41 +2) maar decretaal verankerde criteria waardoor er nieuwe piekbelasters mogelijk zijn !

Principieel punt : inbreuk op verleende vergunningen

Berekening op basis van de meest actueel gekende toestand:

- Voorlopige zoekzones weggewerkt (tegen 2026)
- Impactscore in 2 van de laatste 3 jaar \geq 50%

Decretale beroepsprocedure

Stopzetting van stalemissies bij het aflopen van vergunning en uiterlijk tegen 2030 (V-PAS : 2025).

Nieuwe piekbelasters kunnen emissies nog wél reduceren tot beneden de 50% IS

Verhoogde vergoedingen t.o.v. V-PAS

Nulbemesting en NER's

Nulbemesting

In alle groene bestemmingen ('reservaat en natuur, 'bos' en 'overig groen') binnen SBZ-H

Met ingang van 1/1/2028

Bestaande ontheffingen worden opgeheven (ondanks uitdovend karakter) + uitbreiding van toepassingsgebied (t.o.v. huidige regeling) – Huiskavel vrijgesteld

Bijsturingen :

- Bemestingsbeperkingen in VEN-gebieden : volledig geschrapt in PAS
- Verhoogde vergoedingen t.o.v. V-PAS
- Bijkomende vergoeding voor terreininvesteringen (bv. irrigatiebuizen of hagelnetten)

NER's

Stopzetten systeem van groei via NER-MVW : regelgeving is reeds aangepast

✘ Afoming van slapende of niet-ingevulde NER's :

- Ingevulde NER = Gemiddelde invulling van PJ 2019/2020/2021 + 10% marge
- Uitzondering voor legkippen : ingevulde NER = Maximale invulling van PJ 2020/2021/2022 zonder marge van 10%
- Vergoeding 1€/NER-D (voor aangekochte NER-D)
- Uitzondering op afoming : overmacht in laatste 3 jaar, NER binnen vergunning en waarvoor in stallen (dierplaatsen) is geïnvesteerd sinds 2017

✘ Vaste afoming van 25% van alle actieve NER-D die worden verhandeld :

- Uitzondering voor specifieke overdrachten (eerstegraads familieleden en vervenootschappelijking)
- **NER-reservebank** waarin de helft van de 25% NER's die worden afgeroomd bij overdracht terecht zullen komen. Gericht doelgroepenbeleid (jongeren mogelijk)

Turnhouts Vennengebied

Turnhouts Vennengebied

 Doelstellingen en maatregelen ongewijzigd : Bijkomende emissiereductie van ruwweg 100 ton ammoniak bovenop G8, aangepaste bemesting binnen en buiten SBZ, hydrologisch herstel,
→ Zware doelstelling.

Bijsturingen :

- Tijdelijk toegang tot FLB voor donker oranje bedrijven, voor alle bedrijven, ongeacht impactscore, m.i.v. “aanvullend woonrecht”
- Aanleggen grondreserve: recht van voorkoop voor gronden binnen volledig SBZ (vermoedelijk enkel SBZ-H) in THV
- Geen verplichting om gronden of bedrijfswoning te koop aan te bieden bij stopzetting (natuurlijk of via opkoopregeling)
- Intensieve begeleiding naar stikstofarme teelten en teeltplannen
- Afstemming met andere beleidsprocessen (o.m. Taxandria) - intendant wordt geconsulteerd

Slotwoord

Voorzitter Lode Ceyskens

Verdere positionering ?

- Leden die in hun individuele rechten (piekbelasters, vervroegde beëindiging ontheffing nulbemesting, THV, ...) worden geraakt, zullen we juridisch bijstaan
- Bezorgd over uitwerking “externe saldering” en “gelijktrekking beoordelingskaders”
- Op basis van de verdere evolutie van het dossier bepalen we in het Hoofdbestuur onze positie

Bedankt voor uw aandacht

Stikstofakkoord van 10 maart 2023